

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: —

Cím: *A krumpliért*

Forrás: *Budapesti Hirlap*

Bp. 1918. X. 12.

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1918"

Személy

A krumpliért.

A Főváms-téren hatósági zöldségárúsitó bódék állanak. Innen az emeletről napok óta nézem, hogy milyen rémítően sok szegény asszony és gyermek sereglik előtte tömött, hosszú sorokban. Egyik bódében hét mérlegen mérik a krumplit, tehát hét oszlop ostroma irányul a kimérő asszonyok ellen. Mi lehet az oka, hogy napokon át ennyi tömérdek ember vár naphosszat, míg egy-két kiló krumplit lötytentezik a kosarába? Megolvasok egy oszlopot: százötven teremts szorong benne. Szorozd meg héttel, látod, hogy ezernél több asszony és gyermek mártíromkodik ott az otthonvalók gyomráért. Ezren, hét ellen! Van azonban úgy is, hogy délután négy órakor kétezren vannak hét ellen, mikor a napnál világosabb, hogy estélig megannyi kielégítése fizikai lehetetlenség.

Olyan régi a várakozás (nem pedig: *ácsorogás*) ellen a panasz, hogy szinte hosszú, ősz szakála nőtt a háború folyamán. Egyre követeli a publikum, hogy segítsenek e lehetetlen állapotokon különösen most, mikor a spanyol nátha ellen éppen az összezsúfolódás kerülését ajánlják, mikor jön a hideg, az eső, a szél, de nem akar megérkezni a szegény ember, gyermek téli, olcsó, meleg ruháskája. Fogok tehát egy kosarat, odaállok az *ácsorogók* közé. Lássuk a helyzetet személyes tapasztalás alapján. Ne csak panaszkodjék az újság, hanem mondja is meg, miként lehetne a várakozás kinjait csökkenteni; ugyanannyi idő alatt több embert kiszolgálni.

Reggel korán van. A bódék zarva. Jönnek az elárúsitó asszonyok, becihelődnek, leteszik az utcai ruhát, fölveszik az elárúsitó öllözetdarabokat, elren-

dézik ezt és amazt. Beletélik fél óra, míg megkezdik a kimérést.

Megállapítom újra, hogy ezernél többen vagyunk és csak hét kimérő van. Rágondolok arra, hogy egy Kossuth Lajos-utcabeli papirkereskedésben kilenc segédét látok mindig, pedig a boltban csak tíz-tizenkét vevő sereglik egyszerre-e egyszerre össze. Világos tehát, hogy a hét kimérő ekkora tömeghez kevés. De legalább annak a hét asszonynak adnának segítséget! E helyett nekik mindent maguknak kell teljesíteni és ezért lassan, kínos lassúsággal telik az idő.

Nézzük csak részletesen, hogyan történik a kimérés.

Az asszony leemel magá a nehéz krumplis zsákot. Sok babrálással kioldja a jól megszorított köteleket. A zsákból óvatosan kiereszli a krumplit egy veszőkosárba és ezt fölemeli a pultra. A vevőtől elveszi az élelmezési jegyet. Baj az, hogy a közönség ezt össze-vissza hajtogatva adja át, mire a kimérő szétszedi, sorba rakja a jegyeket, kiterelgeti azokat, hogy lemetszhesse az esedékes szelvényeket. Az asszony a nagyobb kosárból a mérlegen álló kisebb kosárba tesz körülbelül annyi krumplit, a mennyi szelvényt levett. Most azután hosszadalmas mércekelés következik. A krumpli több. Levesz belőle ötöt. Még négyet le kell venni. Most meg többet vett le. Visszadob hármat. Többet dobott vissza. Kettőt ismét levesz. Sok. Csak egyet kellett volna. Végre: egyenlő súlyban áll a mérleg nyelve. A vevőtől kéri a pénzt. A vevőnek most jut eszébe, hogy előkeresse valahonnan az erszényét. Kapkod ide-oda. A szoknya zsebében, a kebelében kereskedik. Igen, a szatyorban van a kendő, ennek sarkában a pénz. Kioldja nagy ügyelbajjal a kendőt, kirakosgatja belőle a pénzt. Szépen kivásalja a bankókat. Az eladó vissz akar adni, de nincs elég aprópénze. Ekkor nagy szóváltás keletkezik, hogy miképp is lehetne ezt az ügyet nyélbeütni? A vevő keres még valahonnan egy kis aprópénzt, kér

a szomszédjától, hátrafut az ismerőséhez, míg végre kicsinálják valahogyan a dolgot. Azután elkezd magán kalkulálni és kifogásolja, hogy rosszul számítottak neki. Disputa. Kiderül, hogy jó a számítás. No, hála Isten. A vevő a visszakapott pénzt ismét beköli szépen a zsebkendő csücskéjébe, elrejtli. A kimérő fogja a kiskosarat és beleönti a vevő tálalvába. Ha ez kisszáju zsák, a krumpliszemek melléje esnek, ott gördülnek a pulton, mire mind a ketten utána kapkodnak és egyenkint rakják a zsákba. Csak ezután következik a másik vevő, a mivel még többel kell ügyeskedni, hajoskodni. A kimérő asszonyok nagyon szorgalmasok, ügyesek, de hát a sok emelgetésben végre is kifáradnak. Bizony, nem gyöngé asszonyoknak való a reggeltől estig tartó szakadatlan fizikai munka. Nem csoda, ha a pénzüket keresgélő asszonyokat nem igen sürgetik, mert látszóan jól csik nekik a két-két vevő között tartó szünet.

Minden emberoszlop mellett egy-egy rendő áll, kik a türelmetlen közönség fegyelmezetlenségé-

miatt kijönnek sodrukból és boldog-boldogtalant társizálnak, belöknek a sorba. Végül is olyan kiméletlenül bánnak öreggel, gyermekkel, hogy valóságosan megfájdult a szívem és rosszul lettem a látásra. A hét rendőr pedig mást is csinálhatna, mint éppen csak rendet. Például: közbenjárhatna, hogy a kimérés gyorsabb legyen. A rendőrségnek a közönséget figyelmeztetni kellene, hogy az élelmijegyeket kiterítve adja át, a szelvényeket maga vágja le. Kikiált-hatná időközönként, hogy a pénzt mindenki készítsse ki, hogy váltsanak egymás között és mindenki éppen annyit nyújtson át a kimérőnek, a mennyibe a kért burgonya kerül. A rendőr a következő vevőt kérdezze meg, mennyi burgonyát akar, mondja meg neki, mennyi pénz jár érte, mert az analfabéta szolgáló és az egyszerűbb ember nem könnyen számítja ki, hogy mennyi például nyolcszor negyvennyolc,

Ha az áru már éjjel a bódében rendelkezésre áll, akkor fogadjanak éjjeli munkásokat, a kik a krumplit porciózzák. Mérjék ki az egy, kettő, három sőt, kilós adagokat, hogy a kimérő asszonynak ne kelljen minden alkalommal méreceskélgni és sok időt fecsérelni. Így a burgonyát egy pillanat alatt átönthetné a vevő kosarába.

Most miud a hét asszony minden mennyiséget mér. Ugy kellene azonban rendezni, hogy az első csak egy kilós, a második két kilós, a harmadik csak három, a hetedik csak hét kilós adagokat szolgáltat ki. Így a mérésben nagyobb gyakoriata lenne, már csak azért is, mert a mérlegen álló kosara ürtartalmát a súly mennyiségéhez szabhatnák. Minden asszony mérlege fölé a bódén írják ki, hogy ott hány kilót mérnek, az összesen mennyibe kerül s hogy ezt az összeget tartásák készen.

Az árusító asszonyok mellé pedig adjanak hadifoglyokat, kik a nehéz zsákot emelik, kibontják, abból a mérleg kosarába öntenek. Ha a szegény kimérőknek nem kell százféle-tennivalóval babrálni, akkor gyorsabban megy a munka. A fogolytáborokban sok helyütt a foglyok hasonfeküsznek, a fővárosi község pedig kénytelen két kiló burgonyáért agyonazni, agyonfázni, mert hét kimérő asszony munkereje kevés ezer, kétezer várakozóval szemben.

Az ajánlott rendszer mellett háromszor annyi embert szolgálhatnának ki. De fogadni marnénk rá, hogy a bürokratikus árusítási rendszer ezután is a régi csigamódu kiszolgálást tartja fenn, mert hát írva vagyon, hogy: Kevés bölcseséggel kormányozzák a világot...